ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації платників єдиного податку платниками податку на додану вартість»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації платників єдиного податку платниками податку на додану вартість» (далі – законопроєкт) розроблено на виконання міжнародних зобов'язань України перед Європейським Союзом та Міжнародним валютним фондом відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги в рамках Позики на підтримку України), учиненого 20 травня 2026 року в м. Брюсселі і 27 травня 2026 року в м. Києві (далі – Меморандум від 20.05.2026), ратифікованого Законом України від 28 травня 2026 року № 4892-IX, та з метою імплементації положень Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28.11.2006 про спільну систему податку на додану вартість (далі – Директива Ради 2006/112/ЄС) у податкове законодавство України.

Метою прийняття законопроєкту є забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України щодо впровадження заходів, спрямованих на забезпечення додаткових надходжень до Державного бюджету України, шляхом залучення платників єдиного податку до сплати податку на додану вартість, що у свою чергу створить рівні умови для всіх платників податків незалежно від обраної системи оподаткування.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Меморандумом від 20.05.2026 передбачено, зокрема, впровадження заходів щодо реформування пільгового податкового режиму з метою забезпечення додаткових надходжень, шляхом розробки відповідного законопроєкту, прийняття якого є ключовою умовою для виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань та отримання макрофінансової допомоги від Європейського Союзу і траншів від Міжнародного валютного фонду, які будуть спрямовані на покриття критично важливих видатків Державного бюджету України, зокрема для виконання соціальних зобов'язань та підтримки життєдіяльності інфраструктури.

Отримання такої макрофінансової допомоги і траншів нададуть змогу скеровувати доходи Державного бюджету України, що отримуються від надходжень, мобілізованих безпосередньо на митній території України (внутрішній фінансовий ресурс), для забезпечення фінансування сектору безпеки й оборони в умовах воєнного стану.

Національною програмою адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), схваленою постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2026 року № 438, у частині переговорного розділу 16

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД
Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000065FC2E00F2CFE700
Підписувач Марченко Сергій Михайлович
Дійсний з 29.08.2025 15:00:00 по 29.08.2027 15:00:00
Міністерство фінансів України
11310-08-5/34531 від 21.11.2026

«Оподаткування» передбачено імплементацію положень Директиви Ради 2006/112/ЄС в національне податкове законодавство. Статтею 284 Директиви Ради 2006/112/ЄС, зокрема, регулюється питання щодо встановлення мінімального порогу для цілей реєстрації суб'єктів господарювання платниками податку на додану вартість, який становить 85 000 євро або еквівалент у національній валюті таких країн. Це найвищий поріг, який не передбачає обов'язкову реєстрацію платником податку на додану вартість, дозволений у ЄС. Лише три країни ЄС застосовують максимально допустимий поріг. В інших він переважно нижчий: Німеччина — 25 тис. євро за оборотом попереднього року, Австрія — 55 тис. євро, Хорватія — 60 тис. євро.

3. Основні положення проєкту акта

Законопроєктом передбачено внесення змін до Податкового кодексу України, відповідно до яких пропонується:

підвищити поріг для обов'язкової реєстрації осіб як платників податку на додану вартість з 1 млн грн до 85 000 євро;

запровадити з 01.01.2028 для платників єдиного податку – юридичних та фізичних осіб – підприємців обов'язкову реєстрацію їх як платників податку на додану вартість у разі перевищення ними порогу у 85 000 євро (за поточним курсом НБУ це 4,21 млн грн) та визначити особливості проведення такої реєстрації і введення податкового обліку з податку на додану вартість;

встановити для платників єдиного податку – юридичних та фізичних осіб – підприємців, які з 01.01.2028 підлягатимуть обов'язковій реєстрації як платники податку на додану вартість, штрафні санкції у розмірі 1 грн за перші 5 порушень введення податкового обліку з податку на додану вартість.

У разі прийняття законопроєкту Закон набиратиме чинності з 1 січня 2028 року.

4. Правові аспекти

Акти законодавства та нормативно-правові акти, що діють у відповідній сфері суспільних відносин:

Податковий кодекс України;

Меморандум про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором;

Директива Ради 2006/112/ЄС від 28.11.2006 про спільну систему податку на додану вартість;

Національна програма адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2026 року № 438.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація норм законопроєкту не потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету України.

Закон набирає чинності з 01 січня 2028 року, тому в поточному бюджетному періоді не впливає на надходження до зведеного бюджету.

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроєкт не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не надсилався на розгляд Науковому комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Законопроєкт потребує погодження Міністерством економіки та довкілля України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною податковою службою України.

Законопроєкт потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Законопроєкт не потребує погодження Державною регуляторною службою України. Відповідно до статті 3 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» дія цього Закону не поширюється на здійснення регуляторної діяльності, пов’язаної з прийняттям нормативно-правових актів, що містять положення, спрямовані на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами - членами, з іншої сторони, у тому числі додатків до неї.

7. Оцінка відповідності

У законопроєкті відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Законопроєкт містить положення, що стосуються зобов’язань України у сфері європейської інтеграції. Зокрема, ним упроваджено в національне законодавство положення Директиви Ради 2006/112/ЄС.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи законопроєкту не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація положень законопроєкту за предметом правового регулювання не матиме безпосереднього впливу на ринкове середовище, розвиток окремих регіонів; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров’я, покращення чи погіршення стану здоров’я населення або його окремих груп;

екологію та навколишнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Водночас прийняття законопроєкту сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань України перед Європейським Союзом, створенню рівних конкурентних умов для ведення бізнесу, збільшенню надходжень до Державного бюджету України, а також усуненню передумов для реалізації контрабандних та контрафактних товарів.

Міністр фінансів України **Сергій МАРЧЕНКО**

_____ _____ 2026 р.